

PRODUKT I: Instrukcja rekrutacji, diagnozy problemu i projektowania ścieżki wsparcia

1. Charakterystyka grupy docelowej

Grupa docelowa to są kobiety-migrantki z Ukrainy, które są żonami przyjeżdżających do Polski specjalistów wysokokwalifikowanych i które, posiadając wysokie kwalifikacje, mają trudności ze znalezieniem pracy w Polsce oraz z realizacją własnego potencjału.

Uczestniczka 1

W Polsce z synem (10 lat, SP IV klasa) i mężem (mąż z wykształcenie prawnik, w Polsce pracuje jako sprzedawca w firmie Intercars). Miejsca zamieszkania: Nowy Dwór Mazowiecki. P. Tatiana jest osób mobilną, jeździ samochodem. W tej chwili w Polsce zajmuje się wychowaniem syna i domem. p. Tatiana jest z wykształcenia specjalistą - inżynierem elektrykiem i ma 10 letnie doświadczenie w zawodzie na Ukrainie. Posiada kartę pobytu, uzyskaną ze względu na pracę jako pomoc domowa, jednak nie pracuje u tego pracodawcy. Podejmowała się prób poszukiwania pracy w Polsce w zawodzie między innymi wysyłała aplikację do firmy OSRAM, PHILIPS itd. na stanowiska product menager, logistyk, sprzedawca. Brak pozytywnego odzewu ze strony pracodawców. Brak znajomości języka polskiego nie pozwala na swobodną komunikację, przez to brak bliskich znajomych, z którymi może się spotykać, nie zna też Polaków co pomogłoby pomóc w uzyskaniu płynności językowej. Uczęszcza z mężem na polski, ale poziom nie jest dostosowany do jej potrzeb (mąż przygotowuje się do egzaminu). Chce również uczyć się angielskiego.

POTRZEBY/DIAGNOZA:

- brak wiedzy z zakresu prawa pracy, prawa i obowiązki pracodawcy i pracownika, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony pracownika,
- wiedza z zakresu rynku pracy,
- brak wiedzy w jaki sposób i gdzie można poszukiwać pracodawców, ofert pracy,
- potrzeba zwiększenia wiedzy specjalistycznej w tym poszerzanie słownictwa między innymi warsztaty podwyższające kwalifikacje w wyuczonym zawodzie (w zakresie energii), np. szkolenia na Politechnice Warszawskiej,

- potrzeba rozwijania kompetencji w zakresie użycia programów komputerowych przede wszystkim: Excel poziom wyższy niż podstawy,
- świadomość braku integracji – brak znajomości języka, przez to brak możliwości komunikacji z Polakami, utrudniona integracja ze społeczeństwem przyjmującym, brak codziennego kontaktu, izolacja
- potrzeba uświadomienia sobie kompetencji, które może wykorzystać w Polsce.

Uczestniczka 2

Mieszka w Warszawie z mężem i córką, córka 12 lat, uczy się w SP w klasie VI.

Z wykształcenia farmaceuta, pracowała jako menager ds. rozwijania sieci aptek na Ukrainie. Przez 9 lat prowadziła swój biznes sprzedając akcesoria odzieżowe. Kiedy rozpoczęła się wojna zaangażowała się w działalność społeczną i pracowała jako wolontariuszka z dziećmi, gdzie prowadziła zajęcia handmade. Założyła i prowadziła klubik dziecięcy przez 3 lata. W Polsce 1,5 roku, bardzo słaba znajomość języka polskiego, brak polskich znajomych. Ze względu na kartę uzyskaną dzięki pobytowi męża, nie ma prawa do pracy. Nie zna też języka angielskiego co, jak zauważa, ułatwiłoby jej poszukiwanie pracy.

POTRZEBY/DIAGNOZA:

- intensywna nauka polskiego
- nauka języka angielskiego
- podjęcie się wolontariatu (w polskiej organizacji)
- potrzeba rozwijania kompetencji miękkich
- chęć uczestnictwa w warsztatach rozwoju osobistego
- chce poszukać nowej ścieżki rozwoju w Polsce, nie chce pracować jako farmaceuta
- zainteresowana szkoleniem z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
- chęć poznawania ludzi w celu integracji
- osoba dość samotna, ale chętna wychodzić i nawiązywać relacje międzyludzkie
- brak wiedzy o rynku pracy

Uczestniczka 3

W Polsce na stałe od 12.2018, wcześniej sporadyczne przyjazdy w celu odwiedzin męża. W tej chwili na wizie rocznej. Ukończyła studia we Lwowie – filologia ukraińska i literatura (licencjat), studia magisterskie lingwistyka stosowana, ukończone w 2017r.

Doświadczenie zawodowe w świetlicy szkolnej, gdzie zajmowała się dziećmi klas 1-2. Marzy o filologii polskiej i zdaniu egzaminu na tłumacza przysięgłego.

POTRZEBY/DIAGNOZA:

- brak wiedzy o kursach z języka polskiego i angielskiego oraz bardzo słaba znajomość języka polskiego
- brak wiedzy jak nostryfikować dyplom
- brak podstawowej wiedzy o rynku pracy
- nie zna zasad pisania CV i LM
- potrzebuje określenie nowej ścieżki zawodowej
- nie wie czy na dokumentach, które posiada może pracować, czyli brak podstawowej wiedzy o prawach cudzoziemców w Polsce
- nie ma jeszcze polskich znajomych
- odczuwa brak integracji, boi się miasta, przeżywa lęki i samotność
- potrzebuje wsparcia w procesie integracji
- gotowa na nowych znajomych

Uczestniczka 4

W Polsce od 5 miesięcy, nie zna polskiego, pracuje w hotelu, który prowadzi Ukrainka, od poniedziałku do piątku do 14:00, dyspozycyjna w weekendy. Pracuje jako pracownik serwisu sprzątającego, bez umowy. Próbowала również pracy w szpitalu, ale było za ciężko i zrezygnowала. W tej chwili z pieczęcią w paszporcie, złożyła dokumenty o kartę pobytu. W Polsce z mężem, który pracuje na budowie i również czeka na kartę pobytu, ale ma umowę o pracę.

Pracowała w centrum handlowym jako handlowiec/sprzedawca. Z wykształcenie pedagog/psycholog (specjalist) oraz kucharz (średnie zawodowe, ale nie lubi tego zawodu).

POTRZEBY/DIAGNOZA:

- brak wiedzy na temat nostryfikacji dyplomu,
- zmotywowana do nauki języka polskiego, w tej chwili język na poziomie podstawowym,
- marzy o pomaganiu w integracji migrantów w Polsce, ale również mogłaby pracować z dziećmi, czyli brak skonkretyzowanej ścieżki rozwoju,
- nie ma znajomych co, jak twierdzi, utrudnia jej integrację,
- potrzebuje wiedzy z gatunku: "pierwsze kroki w Polsce",

- potrzebuje wiedzy z zakresu rynku pracy,
- nie zna możliwości wykorzystania swoich kompetencji na rynku pracy w Polsce,
- nie zna praw migrantów w Polsce,
- nie zna praw i obowiązków pracownika i pracodawcy.

Uczestniczka 5

Do Polski przyjechała razem z mężem i małym synkiem w 2016 roku. Mąż jest wysoko wyspecjalizowanym specjalistą IT, posiada tzw. Niebieską Kartę. Posiada kartę pobytu z dostępem do rynku pracy. Dziecko uczęszcza do przedszkola (4 latek). P Julia ukończyła studia wyższe i uzyskała tytuł prawnika na Ukrainie. Posiada 10 letnie doświadczenie w pracy zawodowej. Pracowała jako asystentka sędziego, oraz kierownik działu administracji w administracji publicznej.

W Polsce nadal podwyższa swoje kompetencje, szuka nowych dróg zawodowych. Uczęszczała na Uniwersytet Otwarty przy UW, gdzie kończyła kurs: English for HR oraz prawo pracy. Zauważa, że firmy coraz częściej zatrudniają migrantów i to dobra droga, aby próbować się dostosować do polskiego rynku pracy jako specjalista ds. zatrudniania migrantów (nie posiada takiego doświadczenia na chwilę obecną).

Nie chce pozostawać w domu, chce spotykać się ludźmi, być aktywną. Nie ma złych doświadczeń jako migrantka w Polsce, lubi Warszawę i nowy kraj. Twierdzi, że już na Ukrainie nie czuje się jak u siebie, a w Polsce jeszcze nie u siebie. Jest osobą zaradną, potrafi załatwić wszelkie formalności w urzędach, zna aspekty prawne dotyczące życia migrantów.

Uczy się polskiego biznesowego w szkole Lingua Mundi, jednak zauważa że słownictwo jest literackie, którego na co dzień się nie używa.

POTRZEBY/DIAGNOZA:

- nie ma bliskich ludzi w Polsce, są to tylko przelotne znajomości na kursie, szkoleniu, warsztacie, nie zna też Polaków, co utrudnia jej pełną integrację,
- boi się mówić po polsku, mimo że jej znajomość języka polskiego jest na komunikatywnym poziomie, wstydzi się, że robi błędy i że ktoś jej nie zrozumie,
- chce wejść na polski rynek pracy, ale paraliżuje ją strach przed rozmową z pracodawcą po polsku,
- paraliżuje ją strach, lęk przed kontaktem z polskimi rodzicami dzieci w przedszkolu syna,
- obawa przed zawieraniem znajomości z ludźmi polskojęzycznymi,

- potrzebuje podwyższenia samooceny, rozpoznania własnych mocnych i słabych stron, aby wiedzę tę wykorzystać na rynku pracy,
- potrzebuje wsparcia jak reagować w sytuacjach stresowych,
- potrzebuje rozwijać znajomość języka angielskiego (teraz B1/B2),
- nie aplikowała o prace z obawy o język, ale próbowała siła jako praktykantka, stażystka bez pozytywnego odzewu,
- brak wiary we własne możliwości i lęki przed oceną,
- brak znajomości polskiego słownictwa typowego dla rozmów o pracę.

Uczestniczka 6

Mieszka w Koszalinie, jest bardzo zadowolona ze swojego miejsca zamieszkania, nie lubi dużych skupisk, dużych miast, dlatego razem z rodziną czują się w Koszalinie bardzo komfortowo.

Posiada wyższe wykształcenie, ekonomistka, ekspert bankowy ds. małego biznesu. Prowadziła własną działalność gospodarczą. W tej chwili pracuje jako szwaczka – jako kierownik szwalni, jest zadowolona z pracy, ale wie że stać ja na więcej. Szycie to jej pasja, ale nie chce poświęcać całego życia temu zajęciu. Chce się rozwijać.

POTRZEBY/DIAGNOZA:

- potrzebuje wsparcia indywidualnego coacha/ doradcy zawodowego,
- chciałby szukać rozwiązań, które pozwolą jej wrócić do zawodu lub pochodnych ścieżek,
- potrzebuje wsparcia i motywacji eksperta,
- potrzebuje pomocy w określeniu nowej ścieżki zawodowej,
- chciałby uzyskać więcej wiedzy na temat rynku pracy w Polsce,
- szlifowanie znajomości języka polskiego przede wszystkim branżowego,
- nie ma zbyt wielu znajomych z którymi mogłaby spędza czas ponieważ cały swój czas poświęca w pracy.

Uczestniczka 7

Mieszka w Warszawie, z mężem i 3 dziećmi od 2016r.. W Polsce poszukuje nowej ścieżki zawodowej. Ukończyła kurs grafiki komputerowej, jednak wie że nie jest on wystarczający aby rozwijać się w tym kierunku. Zna i posługuje się Photoshopem i Ilustratorem. Marzy o pracy zdalnej, aby mogła jak najwięcej czasu poświęcać dzieciom. Mąż jest wysokiej klasy specjalista IT, posiada Niebieską Kartę, zatem p. Iryna ma kartę pobytu umożliwiającą dostęp do rynku pracy.

Z wykształcenie i doświadczenia jest lekarzem neurologiem. W Polsce nie ma prawa wykonywania zawodu bez nostryfikacji dyplomu. Jednak nie chce wykonywać tego zawodu, nie czuje aby się w nim kiedykolwiek spełniała i jest on bardzo obciążający.

POTRZEBY/DIAGNOZA:

- potrzebuje podszkolić język angielski i język polski,
- jest gotowa na praktyki staż bezpłatny, aby poznać nowe zawody,
- potrzebuje określenia nowej ścieżki zawodowej, pracy z doradcą lub coachem,
- brak wiary we własne możliwości,
- niepewność, boi się mówić na forum, jest bardzo zestresowana – potrzebuje wsparcia motywacyjnego lub terapii,
- potrzebuje poprawić swoje dokumenty aplikacyjne,
- potrzebuje wsparcia dotyczącego nostryfikacji dyplomu,
- nie ma znajomych w Polsce, żyje tylko w domu dla męża i dzieci.

2. Wskazówki co do sposobów dotarcia do grupy docelowej

W celu dotarcia do grupy docelowej zostało umieszczone ogłoszenie o projekcie, zawierające informację o tym, jaki jest jego cel i do kogo ten projekt jest skierowany. Tekst ogłoszenia: „Zapraszamy do udziału w projekcie mającym na celu pomoc kobietom o wysokich kwalifikacjach, które nie mogą znaleźć się na polskim rynku pracy!

- ✓ jeśli przyjechałaś z mężem, który pracuje w Polsce
- ✓ jeśli masz wysokie kwalifikacje
- ✓ jeśli nie masz pracy w Polsce lub zajmujesz się wychowaniem dzieci i nie pracujesz przez dłuższy czas
- ✓ jeśli chcesz znaleźć się na polskim rynku pracy, ale nie wiesz, jak wykorzystać swoje doświadczenie i potencjał,

Zgłoś się do udziału w projekcie „Inkubator Inicjatyw Migranckich”, wypełniając poniższy formularz.”

Ogłoszenie zostały zamieszczone m.in.: na Facebooku na stronach: „Klub Ukraińskich Kobiet”, „Liga Aktywnych Kobiet”, „Ukraiński Dom w Warszawie”, „MamyWawy”. Papierowe ogłoszenia zostały umieszczone w Domu Ukraińskim, gdzie codziennie przychodzi wiele migrantów i migrantek w celu konsultacji w sprawie legalizacji pobytu oraz pracy.

Formularz zawierał następujące pytania:

- dane kontaktowe
- kiedy Pani przeprowadziła się do Polski?
- wykształcenie
- doświadczenie w pracy na Ukrainie
- czy przeprowadzka do Polski wiązała się z pracą męża?
- czy Pani obecnie pracuje lub kiedyś pracowała w Polsce?
- jaki jest cel udziału w projekcie
- czy Pani mieszka w Warszawie i może przyjeżdżać na spotkania z trenerką oraz na warsztaty do Warszawy?

W wyniku rozpatrzenia zgłoszeń (około 30), skontaktowałyśmy z 10 osobami, które wydawały się najbardziej odpowiednimi dla udziału w projekcie i spełniały powyższe kryteria. Z wyłonionych 10 osób, 7 zdecydowało się na udział w projekcie ze względu na różne czynniki, w tym powrót na Ukrainę, zmianę sytuacji życiowej, brak czasu.

3. Wytyczne co do wybranych metod identyfikowania problemu (opisanie metod, które metody wybrać)

Podczas spotkania diagnozującego beneficjentek trenerka wykorzystała formę spotkań coachingowych oraz spotkań grupowych, gdzie:

- nastąpiło dookreślenie aktualnej sytuacji migrantek i ich problemów z jakimi się w tej chwili borykają,
- wstępne nazwanie ważnych dla nich celów i co chcą osiągnąć oraz co blokuje migrantki do osiągnięcia zakładanych celów, jakiej wiedzy i wsparcia im brakuje,
- jaką formę wsparcia najbardziej pasuje do ich stylu uczenia się - spotkania indywidualne, grupowe, forma warsztatowa, wykładowca itd.

4. Opis grup problemów, z którymi spotyka się grupa docelowa, których znajomość jest niezbędna w procesie wsparcia

W trakcie diagnozy wskazano następujące grupy problemów wymagających wsparcia:

- brak podstawowej wiedzy z zakresu prawa pracy, praw i obowiązków pracodawcy i pracownika,
- brak wiedzy o rynku pracy w Polsce, w jaki sposób i gdzie można poszukiwać pracodawców, ofert pracy,
- niedostateczna znajomość języka polskiego,
- brak komunikacji z Polakami i problem z integracją ze społeczeństwem przyjmującym,
- izolacja,
- niedostateczna znajomość języka angielskiego,
- brak wiedzy jak nostryfikować dyplom,
- problem z określeniem nowej ścieżki zawodowej i pierwszymi krokami na polskim rynku pracy,
- brak znajomości zasad pisania CV i LM,
- brak wiary we własne możliwości i lęki przed oceną ze strony pracodawcy i nowego otoczenia.

5. Wytyczne w zakresie opracowania programu aktywizacji zawierające informacje o tym, na które zjawiska i problemy należy zwracać szczególną uwagę, wskazówki co do wyboru metod rozwiązania konkretnych problemów

Program aktywizacji powinien zawierać:

- indywidualne spotkanie z doradcą zawodowym / coachem
- spotkania grupowe w formie warsztatów, szkoleń oraz kursów językowych

Najważniejsze tematy, których powinien dotyczyć program aktywizacji to:

- wsparcie w zakresie dookreślenia, nazwania kompetencji migrantek,
- poszukiwanie mocnych stron, które niezbędne są do podjęcia pracy zgodnie z kwalifikacjami i wartościami,
- omówienie praw i obowiązków pracownika i pracodawcy,
- praca nad motywacją, przygotowanie się do rozmowy z pracodawcą,
- wiedza na temat aktualnych trendów na rynku pracy oraz źródeł poszukiwania pracy,
- wiedza na temat istniejących możliwości dokształcania się, bezpłatnych warsztatów, kursów językowych, treningów w zakresie poszukiwania pracy itd.,
- wsparcie w zakresie radzenia sobie ze stresem oraz wzmocnienie pewności siebie,
- integracja uczestniczek, nawiązanie nowych znajomości.

To co jest najważniejsze to posługiwanie się językiem polskim, warsztaty i spotkania powinny być prowadzone w języku polskim, aby wyposażyć migrantki w słownictwo niezbędne do swobodnej komunikacji się na rynku pracy.

Dużym problemem diagnozowanych migrantek jest brak polskich znajomych, co wybrzmiewało podczas rozmów indywidualnych oraz grupowych - tu warto byłoby popracować warsztatowo, aby same migrantki stworzyły koncepcję i metody dotarcia do środowiska Polaków.

6. Wytyczne co do monitoringu i weryfikacji postępów

- spotkanie podsumowujące podczas których określimy postępy co do założonych celów - indywidualne lub grupowe w formie wykresów lub opisowe
- prowadzenie automonitoringu przez same migrantki co do ich postępów w realizacji założonych celów - forma dowolna
- ankiety ewaluacyjne badające zdobytą wiedzę podczas szkoleń/warsztatów